

تصویب لایحه ننگین کاپیتولاسیون توسط مجلس شورای ملی 21 مهر 1343

پس از آن که کابینه اسدالله علم، به دستور شاه، پیشنهاد آمریکا مبنی بر اعطای مصونیت قضایی به اتباع آمریکایی را به صورت یک لایحه قانونی در دولت تصویب کرد، این لایحه در نهایت در یک جلسه پر سر و صدای مجلس شورای ملی با نطق موافقین و مخالفین علی‌رغم رأی بالای مخالفان، به تصویب رسید. با تصویب این قانون، مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیت‌ها و معافیت‌های قضایی بهره‌مند شدند. این مصوبه که به صورت قانونی، سند اسارت ملت و دولت ایران را به دست آمریکا امضا می‌نمود، در حقیقت، روح و جان انقلاب شاه و آمریکا بود که اینک برملا می‌گردید. تصویب این لایحه در مطبوعات اعلام نشد ولی پس از مدتی که از تصویب آن گذشت، حضرت امام خمینی(ره) از آن مطلع شدند. با آگاهی امام از مفاد این مصوبه، ایشان با درایت و دوراندیشی خاص خود، در سخنرانی رسواگرانه‌ای، عواقب شوم این لایحه را مطرح ساخته و از دولت خواستند که آن را ملغی نماید. رهبر نهضت در این سخنرانی طوفان‌زا، نفوذ آمریکا را به همه اعلام خطر کردند و فرمودند: "امروز تمام گرفتاری ما از آمریکا و اسرائیل است" به دنبال این سخنرانی، اعلامیه امام نیز در تیراژ بسیار زیاد و در سطح گسترده‌ای با شیوه‌ای ابتکاری در یک زمان پخش گردید. امام در این اعلامیه، تصویب کاپیتولاسیون را اقرار به مستعمره بودن ایران نامیدند و رای ننگین مجلسین را مخالف اسلام و قرآن شمردند. این سخنرانی امام در چهارم آبان 1343 و نیز صدور اعلامیه توسط آن حضرت، به رژیم بسیارگران آمد و پس از چند روز در زمان دولت حسنعلی منصور، حضرت امام را در سیزدهم آبان 1343 به ترکیه تبعید کردند. این قانون خفت بار و ننگین سرانجام با پیروزی انقلاب اسلامی برای همیشه لغو شد.